

Oppervlaktebehandelende industrie

UIT DE PRAKTIJK

**Geen papierwinkel
meer doorploegen**

“Het VASSt-project heeft heel veel helderheid verschaft voor de bedrijven”, vertelt Frank Viester van Deege Coating Moerdijk, een bedrijf gespecialiseerd in het chroomvrij voorbehandelen en poedercoaten van aluminium en elektrolytisch verzinkt staal. “We kunnen nu gemakkelijker en efficiënter werken zonder eerst een hele papierwinkel door te ploegen. Dat geldt voor de goed toegankelijke informatie over de nieuwe Europese regelgeving over stoffen als REACH op de VOM-website, en voor de Stoffenmanager die we in gebruik hebben genomen. We hebben vastgelegd welke stoffen we allemaal in huis hebben en wat we ermee doen. Je kunt er nu direct bij. Als je vroeger informatie over een stof wilde zoeken, was je afhankelijk van de leverancier en dat kostte een hoop gebel.”

Viester betreurt wel dat een van de deelprojecten niet succesvol is afgerond. Het plan was om voor bedrijven tot een overheidsloket te komen voor zowel arbo- als milieuregels. “We worden regelmatig geconfronteerd met de verschillende inspectie-instanties, die vervolgens tegenstrijdige eisen stellen. Van de Arbeidsinspectie moest – om een simpel voorbeeld te noemen – een bepaald luik openstaan en van de milieu-inspectie moest het juist weer dicht. Als zij eerst samen bepalen waaraan het luik moet voldoen, dan zorgen wij dat het er zo uitziet. Helaas is het niet gelukt om de overheidspartijen te laten samenwerken.”

RESULTATEN

Het project **Veilig werken in de oppervlaktebehandelende industrie** is uitgevoerd door brancheorganisatie **Vereniging voor Oppervlaktetechnieken van Materialen (VOM)**, in nauwe samenwerking met adviesbureau **BMD Advies**.
Belangrijkste instrumenten:

Website

Er is een gebruiksvriendelijke website over gevaarlijke stoffen voor alle VOM-leden: www.vom.nl/gevaarlijkstoffenvom.nl.

Opleiding

Veilig werken met chemicaliën: een korte maar doeltreffende cursus veilig werken voor werknemers.

Stoffenmanager

Er is een branchespecifieke Stoffenmanager ontwikkeld.

Partners in het project

VOM (Vereniging voor Oppervlaktetechnieken van Materialen)
Koninklijke Metaalunie

De Vereniging voor Oppervlaktetechnieken van Materialen behartigt de belangen van bedrijven in de oppervlaktebehandelingsindustrie.

Contactpersonen: Rard Metz, telefoon: 030 630 03 90, e-mail: metz@vom.nl
Gerard Wyfker, telefoon: 030 605 33 44, e-mail: wyfker@metaalunie.nl

MEER INFORMATIE

www.vom.nl

“We zijn nu op een hoger kennisniveau uitgekomen van waaruit we verder kunnen werken. Die drempel hebben we door VASSt kunnen nemen.”

Rard Metz

Bewustzijn veilig werken komt op gang

De brancheorganisatie voor de oppervlaktebehandelende industrie heeft het veilig werken met gevaarlijke stoffen breed opgepakt. Zo zijn er instrumenten ontwikkeld om het kennisniveau te verbeteren en is het bewustzijn vergroot door bijvoorbeeld een cursus veilig werken met gevaarlijke stoffen in elke basisopleiding te integreren.

Bijna elk industrieel product ondergaat wel een oppervlaktebehandeling. Dat kan variëren van het coaten en conserveren van metalen door verven, opdampen, thermisch verzinken, vernikkelen of verzilveren tot het etsen van oppervlakten voor de productie van halfgeleiders. Dit maakt de oppervlaktebehandelende industrie een onmisbare schakel in de Nederlandse industrie.

“De stoffen die we hiervoor gebruiken, zijn zeer effectief, maar kunnen soms ook carcinogeen, reprotoxisch en mutageen zijn”, zegt Rard Metz, directeur van de Vereniging voor Oppervlaktetechnieken van Materialen (VOM). Uit een inventarisatie is gebleken dat er bij de bedrijven een gebrek is aan informatie over de wirwar van wet- en regelgeving die het gebruik van gevaarlijke stoffen met zich meebrengt. De wet- en regelgeving is continu in beweging doordat normen en wetgevingskaders veranderen. Met name chroom 6, nikkelzouten en oplosmiddelen zijn probleemstoffen.

Behoeftte aan opleiding

Vol ambitie heeft de branche zeer verschillende projecten tijdens VAS

uitgevoerd om het veilig werken met gevaarlijke stoffen te verbeteren en het kennisniveau te vergroten. De opleidingsmodule Veilig Werken is een van deze resultaten. Omdat er een behoorlijke opleidingsbehoefte is, worden er zeer regelmatig cursussen gegeven. Metz: “Aangezien er voor deze technieken geen specifieke ROC-opleiding is, leiden we de werknemers zelf op. De ontwikkelde veiligheidsmodule is opgenomen in het basislesmateriaal van het cursusbedrijf dat we in huis hebben. Daarvan zullen we het effect nu op de werkvloer gaan merken. Bovendien vragen we aan het eind van elke cursus feedback op de lesstof, die verwerken we, en zo blijft de module een actueel onderdeel van de opleiding.”

Om verder aan bewustwording van de werknemers te kunnen werken, heeft de branche een informatiepakket samengesteld waaruit een bedrijf kan putten. Zo kan het een eigen poster met het bedrijfslogo over veilig werken laten afdrukken, of met de kant-en-klare powerpointpresentatie over veilig werken aan de slag. Dat staat allemaal op een cd-rom met daarnaast aanvullende cursusinformatie. Verder kunnen leden via een nieuwe gebruiksvriendelijke website naar de meest actuele informatie zoeken, of vragen over arbo en milieu aan de helpdesk stellen.

Stoffenmanager of eigen systeem

Omdat bij veel bedrijven de risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) nog niet echt bleek te leven, is hard aan verbetering van de informatievoorziening gewerkt. Zo is er een module Gevaarlijke Stoffen voor de RI&E ontwikkeld. “Met de stoffenmanager maak je het nog een stukje gemakkelijker”, geeft Metz aan. “Het was nog wel even een hersenkraker om een branchegeniek deel te maken en een bedrijfsspecifiek deel. We moeten de betrouwbaarheid van de recepturen kunnen garanderen.”

Daarbij speelt dat VOM een brede achterban heeft. Voor de een kan de Stoffenmanager een oplossing zijn, voor de ander niet. Dat bleek ook tijdens de workshops over de Stoffenmanager. “We hebben veel terugkoppeling gehad. Uiteenlopend van ‘dit werkt heel goed’ tot ‘leuk geprobeerd, maar dit is het net niet’. Bijvoorbeeld omdat dat bedrijf voor bepaalde toepassingen of voor een mengsel van stoffen geen gegevens kon verkrijgen. Het blijft lastig om iets generieks te maken dat tegelijkertijd voor specifieke situaties toepasbaar is.” Inmiddels gebruiken tientallen van de ruim vierhonderd bedrijven de Stoffenmanager. “Alle bedrijven is ook niet het streven, want veel bedrijven hebben een eigen systeem dat geïntegreerd is in andere kwaliteits- of managementsystemen. Dat vervang je niet zomaar.” VOM gaat de Stoffenmanager zelf bijhouden, en zoekt een groepje actieve leden dat hiervoor input wil leveren. Zo blijft het instrument actueel.

“Zonder subsidie van VAS hadden we dit nooit op deze schaal kunnen doen. Nu konden we ons een bureau permitteren dat het uitvoerende en coördinerende werk doet. Daardoor hebben we een grote stap kunnen zetten en zijn we nu op een hoger kennisniveau uitgekomen van waaruit we verder kunnen werken”, stelt Metz tevreden. “Bewustzijn bij de werknemers komt nu op gang. Het begint aan te slaan. De volgende zorg is: hoe houden we de aandacht vast?”

UIT DE PRAKTIJK

De Stoffenmanager, een serieuze kandidaat

“De Stoffenmanager is gepresenteerd als de oplossing voor een hele hoop problemen. Voor een klein bedrijf dat geen overzicht heeft over de stoffen en gevaren, kan de Stoffenmanager een ideale oplossing zijn”, zegt David Huybregts, coördinator kwaliteit, arbo en milieu (KAM) bij PGE, het grootste bedrijf in de Benelux op het gebied van galvanotechniek en etsen. PGE beschikt over een enorme productieruimte, laboratoria, een eigen waterzuivering en opslag voor grondstoffen. “Wij gebruiken maar liefst 650 verschillende stoffen, en hebben al heel lang systemen waarin de gegevens inclusief de gevarenaspecten van onze stoffen staan. Om dat ook nog eens in de Stoffenmanager in te vullen is enorm veel werk en voegt voor ons niets toe.” Als PGE nieuwe stoffen wil gaan gebruiken, dan worden die eerst door de grondstoffencommissie getoetst. Daarbij komen allerlei vragen aan de orde als: komt deze stof voor op de zwarte lijst, moeten we extra veiligheidsmaatregelen nemen, en hoe zit het met de afvoer? “We weten vrij goed welke stoffen gevaarlijk zijn en nemen die ook mee in de RI&E.” Huybregts is momenteel bezig met Cross Approach om alle kwaliteitssystemen en stoffendatabases te koppelen. “Zo kun je bijvoorbeeld handig doorlinken van de voorraadlijst met stoffen naar veiligheidsinformatiebladen en werkplekinstructiekaarten. Als je een systeem kiest, is het handig om even te kijken wat er al op de markt is, en of dat misschien voldoet. Hadden we nog geen eigen systeem gehad, dan zou de Stoffenmanager een serieuze kandidaat zijn.”